

СТАНОВИЩЕ

от проф. дн Иванка Влаева
Югозападен университет „Неофит Рилски“
за дисертационен труд
за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“
по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство
на Пин Джан
докторант в НМА „Проф. Панчо Владигеров“
на тема „Съвременни композиционни и изпълнителски практики на
инструмента янцин в Китай“
с научен ръководител проф. д-р Емилия Коларова

Документите и научните трудове по процедурата за защита на ОНС „Доктор“, предоставени от докторантката Пин Джан, отговарят на минималните национални наукометрични изисквания.

Пин Джан е музикант и педагог, изпълнител на музикалния инструмент янцин. Тя притежава солово-инструментална и оркестрова практика, както и педагогически опит в областта на китайското изпълнителско изкуство. Дипломира се с бакалавърска степен във Факултет по изкуства на Шандунски авиационен университет в град Бинджоу (2018) и с магистърска степен по изпълнителско изкуство на янцин в Консерваторията на университета в град Ляочън (2021). Има награди от национални конкурси в Китай.

Дисертационният текст представя цялостен интегративен прочит на изпълнителска проблематика, произтичаща от характеристиките на музикалния инструмент янцин, от интерпретаторските задачи и педагогически изисквания за неговото овладяване. Натрупаните опит и умения на докторанта са важна база за разработване на дисертационния труд.

Дисертацията се състои от увод, четири глави, заключение, библиография, 3 приложения, сред които и линк към видео с демонстрация на изпълнителски техники на янцин. Използвани са 76 библиографски източника.

Уводът посочва необходимостта и актуалността на темата на дисертацията. Изследването представя цялостно достиженията в съвременните

изпълнителски и композиционни практики на янцин чрез трансформациите в изразната система на изследвания инструмент от 40-те години на XX век до днес. Ясно са формулирани обектът и предметът на изследване. Определена е изследователската цел – да се представи развитието и ролята на изпълнителските и композиционните практики на янцин чрез анализ на същностни характеристики на представителни произведения в исторически контекст. Целта на изследването определя задачите, които си поставя докторантката, и методологията за тяхното решение.

Първа глава „Китайският инструмент янцин“ проследява исторически усвояването и интегрирането на този инструмент в китайската култура като част от инструментални ансамбли и с функция на акомпанимент. Тази глава е въвеждаща в дисертационното изследване. Нейна цел е да покаже процеса на модернизация на янцин, който преминава през три основни етапа – подготвителен, на застой и на разцвет. Тези процеси се проследяват чрез промените в конструкцията на инструмента, репертоара, музикалните форми и музикалноизразните средства. По този начин се представя „китаизацията“ на янцин и неговото усвояване в съвременната китайска музикална култура.

Втора глава „Съвременни изпълнителски техники на свирене на китайски янцин“ анализира подробно общите и характерните техники, използвани в четирите традиционни изпълнителски школи. Във фокуса на изследването също са реформи и технически новости, свързани с: усъвършенстваната конструкцията на инструмента, влиянието на техники от други китайски инструменти и приложението на европейски изпълнителски практики. Докторантката разглежда как тези иновационни средства влияят за обогатяване на изразните и естетическата възможности на янцин.

Трета глава „Композиционни практики на съвременния китайски янцин“ представя изразните особености на произведения за янцин в рамките на традиционните стилове и с използване на съвременни композиционни подходи. В своите анализи докторантката разделя произведенията в традиционен стил условно на три основни типа – практико-акумулационни,

любителски аранжimenti и създадени от професионални изпълнители. Развитието на съвременния янцин се проследява чрез анализи на новости в тематика, жанрово изграждане и изпълнителски подходи, възприети под влияние на съвременни музикални стилове. В резултат на детайлни анализи докторантката откроява много важна специфика при модернизирването на янцин, която характеризира един от основните пътища в развитието на съвременната китайска музикална култура – специфика, която се потвърждава и в други изследвания, включително мои. Това е стремежът към запазване на националната традиция заедно с интегриране на съвременни изразни средства. Според докторантката този процес на модернизация стимулира по-нататъшната еволюция на изкуството на янцин.

Четвърта глава „Перспективи в развитието на съвременното китайско инструментално янцин изкуство“ е обобщение на цялостното развитие на изследвания музикален инструмент в изпълнителската практика, образованието, творчеството и разпространението. В нея се анализират постиженията на бележити китайски музиканти и педагози с принос за обучението по и популяризирането на янцин в Китай и по света. След направените подробни анализи се предлагат препоръки за по-нататъшно утвърждаване на янцин и развитие на музикални практики, свързани с него.

Заклучението обобщава достигнатите изводи. Посочват се направените анализи и сравнения. Приложените нотни примери в дисертационния текст допълват текста. Много ценни са приложенията, в които са интервюта с музиканти със съществен принос за развитие на инструмента янцин и неговото утвърждаване в съвременната музикална култура, както и линк към видео с изпълнителски техники на янцин.

Авторефератът точно и цялостно представя дисертационното изследване. По темата на дисертацията има 4 публикации.

Основните приноси на дисертационния текст произтичат от комплексното и холистично изследване на системата за усъвършенстване, използване и разпространение на изпълнителската практика на инструмента

янцин. Последователно и в детайли са анализират компонентите на тази система - традиционните и новаторските изпълнителски техники, представителни произведения, нов изследователски подход към творчеството за янцин. Върху базата на достигнатите заключения и практически опит докторантката предлага своя визия за бъдещо развитие на янцин. Дисертационният текст, фокусиран върху един музикален инструмент в определен контекст, може да се възприеме и като микроисторически модел на развитието на съвременната китайска музикална култура.

Текстът на дисертацията прави впечатление с много голямата прецизност при използването на китайска музикална терминология на български език. Тъй като съществуват различни подходи в тази област, препоръчвам на докторантката допълнително уточняване при използване на някои музикални термини в транслитерация на български език – например *ърху* вместо *ерху* или *джън* вместо *чжън*.

Текстът показва много добро познаване на избраната тематика. Дисертацията успешно решава поставената цел. Трудът е актуален като теоретично и практическо осмисляне на изследвания материал, отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и минималните национални наукометрични изисквания. Като оценявам положително приносите на дисертационния труд, предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Пин Джан образователна и научна степен „Доктор” в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.

София, 31 януари 2026 г.

проф. дн Иванка Влаева